

Bryssel, 3. toukokuuta 2024
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2020/0277(COD)

9028/24
ADD 1

CODEC 1128
JAI 656
ASILE 64
MIGR 178

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa ja asetuksen (EU) 2021/1147 muuttamisesta (ensimmäinen käsittely) – Säädöksen hyväksyminen = Lausumat

Puolan tasavallan lausuma

1. Puolan tasavallan hallitus arvostaa EU:n neuvoston, Euroopan parlamentin ja Euroopan komission pyrkimyksiä päästä kompromissiin Euroopan unionin kokonaisvaltaisesta ja vastuullisesta vastauksesta nykyisten muuttoliikeprosessien haasteisiin vastaamiseksi. Samalla korostamme, ettei hallituksella ollut todellista mahdollisuutta osallistua muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta koskeviin neuvotteluihin.
2. Puolan tasavallan hallitus panee merkille mahdollisuuden parantaa joidenkin maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmään liittyvien näkökohtien hallinnointia. Sopimukseen sisältyvien säädösten tarkempi analyysi kuitenkin osoittaa, ettei niissä oteta riittävästi huomioon Valko-Venäjän ja Venäjän kanssa rajanaapureina olevien jäsenvaltioiden erityistilannetta, jonka vuoksi niihin on kohdistunut keinotekoisesti luoduista muuttoreiteistä aiheutunutta jatkuvaa ja voimakasta painetta. Tässä yhteydessä on syytä panna merkille, että Eurooppa-neuvosto on toistuvasti, myös 14. ja 15. joulukuuta 2023 antamissaan päätelmissä, korostanut muuttoliikkeen välineellistämisen kielteisiä seurauksia ja tuominnut sen, että kolmannet maat käyttävät maahanmuuttajia välineellisesti poliittisiin tarkoituksiin.

3. Puolan tasavallan hallitus katsoo, että muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksella ei varmisteta oikeaa tasapainoa vastuun ja solidaarisuuden välillä ja että se saattaisi mahdollisesti johtaa EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden välisiin kiistoihin.

4. Edellä esitetyn perusteella Puolan tasavallan hallitus on päättänyt äänestää kaikkia sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia säädöksiä vastaan.

Unkarin lausuma

Unkari on edelleen vakuuttunut siitä, että on kehitettävä Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä, jolla pyritään puuttumaan laittoman muuttoliikkeen perimmäisiin syihin, minimoidaan laittoman maahanmuuton kannustimet ja lopulta poistetaan ne ja ehkäistään henkilöiden, jotka haluavat käyttää turvapaikkajärjestelmää väärin, saapumista Euroopan unioniin ja johon sisältyy mahdollisuus käsitellä turvapaikkahakemuksia kolmansissa maissa ekstraterritoriaalisuuden periaatteen mukaisesti. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi meidän on ennen kaikkea tunnustettava, että maailmanlaajuisia muuttoliikkeeseen liittyviä haasteita ei voida ratkaista Euroopan alueella, minkä vuoksi meidän ei pitäisi tuoda luoksemme ongelmia, joita ei voi ratkaista, vaan viedä apu sinne, missä sitä tarvitaan.

Tehokkaan Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän kehittämiseksi on olennaisen tärkeää löytää tasapaino vastuun ja solidaarisuuden välillä, mutta katsomme, että tätä tasapainoa ei ole saavutettu kyseisissä lainsäädäntöehdotuksissa. Tämän tasapainon puutteen osoittaa selvästi se, että vaikka Unkari ei ole etulinjan jäsenvaltio, meillä on kuitenkin merkittäviä ulkorajoja ja olemme edelleen vastuussa Euroopan unioniin kohdistuvan muuttopaineen pysäyttämisestä. Tämän vastuun lisäksi nykyinen turvapaikkamenettelyasetus velvoittaisi Unkarin varmistamaan paljon muita jäsenvaltioita korkeamman valmiustason toteuttaa rajamenettelyjä, mikä on maantieteellisen sijaintimme huomioon ottaen epäoikeudenmukaista ja epärealistista.

Unkari on vuodesta 2015 alkaen sitoutunut suojelemaan Euroopan unionin ulkorajoja ilman EU:n tukea Schengenin säännöstöstä johtuvien velvoitteidensa mukaisesti. Toimemme olisi myös tunnustettava solidaarisuuden muodoksi. Sitä vastoin ehdotetussa uudessa oikeudellisessa kehyksessä ei pidetä Euroopan unionin ulkorajojen suojeluun käytettyjä kansallisista talousarvioista saatavia varoja solidaarisuutena, vaan sen sijaan siinä asetetaan lisävelvoitteita, jotka koskevat sekä yhteisvastuullisuuden osoittamista muille jäsenvaltioille että vastuuta laittoman muuttoliikkeen pysäyttämisestä.

Johdonmukaisen kantamme mukaisesti Unkari ei voi kannattaa maahanmuuttajien pakolliseen jakamiseen perustuvan yhteisvastuumekanismin perustamista eikä näin ollen hyväksy vastuun korvaamisen käyttöönottoa yhteisvastuukehyksen pakollisena osana. Vuonna 2015 tehdyt neuvoston päätökset ovat jo osoittaneet, että maahanmuuttajien pakolliseen jakamiseen perustuva yhteisvastuumekanismi ei kevennä turvapaikkajärjestelmiin kohdistuvaa taakkaa vaan päinvastoin lisää tulijoiden määrää.

Unkari on vakuuttunut siitä, että kriisitilanteita koskevaa asetusta koskeva kompromissiehdotus ei ole toteuttamiskelpoinen ratkaisu muuttoliikekriisiin tai välineellistämiseen muun muassa siksi, että siinä pyritään ratkaisemaan kriisitilanteet ensisijaisesti yhteisvastuun avulla. Pakolliset siirrot sallitaan tosiasiallisesti ja oikeudellisesti, mikä johtaisi ainoastaan muuttovirtojen eksponentiaaliseen kasvuun, mikä puolestaan syventää kriisitilanteita ja lisää yhteisvastuun tarvetta.

Lisäksi Unkari tunnustaa miesten ja naisten tasa-arvon ja edistää sitä Unkarin perustuslain, Euroopan unionin primaarilainsäädännön, periaatteiden ja arvojen sekä kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja siitä johtuvien sitoumusten mukaisesti. Naisten ja miesten tasa-arvo on Euroopan unionin perussopimukseen kirjattu perusoikeus. Näin ollen ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti Unkari tulkitsee englanninkielisen termin 'gender' tarkoittavan termiä 'sex' asiaankuuluvissa säädöksissä.

Eurooppa-neuvoston toistuvien kehotusten mukaisesti Unkari on edelleen vakaasti sitä mieltä, että on päästävä yhteisymmärrykseen tehokkaasta muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikasta luomatta uusia vetotekijöitä.

Edellä mainitut syyt huomioon ottaen Unkari ei voi kannattaa toimintaa muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa koskevan asetuksen hyväksymistä, koska se on perustavanlaatuisesti virheellisen järjestelmän erottamaton osa.

Liettuan tasavallan lausuma

Liettua on tyytyväinen muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksesta saavutettuun kompromissiin, koska se tehostaa turvapaikka- ja muuttoliikeasioiden hallintaa EU:ssa. Liettua korostaa myös, että on tärkeää varmistaa lujat ja tehokkaat EU:n vastatoimet vihamielisten hallintojen harjoittamaan muuttajien välineellistämiseen ulkorajoillamme.

Uskomme kuitenkin, että kriisitilanteita koskevassa asetuksessa säädetyt vastatoimet olisivat voineet olla vieläkin kunnianhimoisempia ja määrätietoisempia. Tältä osin pidämme valitettavana, että tiettyjä kriisitilanteita koskevaa asetusta koskevan neuvoston valtuutuksen näkökohtia ei ole säilytetty, erityisesti säännöksiä, joilla vahvistetaan rajamenettelyn enimmäiskesto välineellistämistapauksissa.

Kompromissin hengessä Liettua on päättänyt äänestää kriisitilanteita koskevan asetuksen puolesta, mutta kehotamme EU:ta jatkamaan välineellistämislmiön seuraamista ja kehittämään uusia ratkaisuja sen ehkäisemiseksi ja siihen reagoimiseksi entistä tehokkaammin.

Slovakian tasavallan lausuma

Slovakian tasavalta tunnustaa tarpeen uudistaa Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää. Arvostamme suuresti kaikkien tähän osallistuneiden puheenjohtajavaltioiden toimia. Samaan aikaan olemme tietoisia siitä, että kompromissiin pääseminen ei ollut helppo tehtävä.

On kuitenkin olennaisen tärkeää, että emme peräänny kannoista, joita olemme jo pitkään tuoneet julki.

Arvostamme sitä, että sopimuksessa keskitytään muuttoliikkeen syiden ratkaisemiseen lähtömaissa, mikä voi auttaa lieventämään EU:n ulkorajoihin kohdistuvaa painetta.

Katsomme, että onnistuneen eurooppalaisen muuttoliikepolitiikan ensisijaisena tavoitteena olisi oltava EU:n ulkorajojen johdonmukainen suojelu sekä tehokas palauttamispolitiikka.

On suotavaa toteuttaa kaikki toimenpiteet laittoman maahanmuuton estämiseksi ja samalla auttaa kansainvälistä suojelua tarvitsevia henkilöitä.

Vaikka tiedostamme, että pakollisten siirtokiintiöiden käsitteestä on suurelta osin luovuttu, emme ole vakuuttuneita siitä, että esitetyissä ehdotuksissa on oikea tasapaino solidaarisuuden ja vastuun välillä.

Solidaarisuus on tärkeä periaate muuttoliikkeen hallinnassa, mutta sen muodon on aina oltava täysin jäsenvaltion valittavissa. Valitettavasti ehdotukset eivät täytä tätä vaatimusta, koska rahoitusosuudet ovat pakollisia, jos tiettyä määrää turvapaikanhakijoita ei siirretä. Samalla jos tietyt edellytykset täyttyvät, myös Dublin-korvaukset tulevat pakollisiksi. Nämä ovat vahvoja vetotekijöitä ja kannustavat siirtymään EU:n jäsenvaltiosta toiseen.

Edellä esitetyn perusteella Slovakian tasavalta äänestää solidaarisuutta koskevia ehdotuksia eli turvapaikka-asoiden ja muuttoliikkeen hallinta-asetusta sekä asetusta toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa vastaan.

Koska kaikki toimitetut ehdotukset liittyvät toisiinsa, pidätymme äänestämästä muista ehdotuksista.

Tšekin tasavallan lausuma

Tšekin tasavalta myöntää, että EU:n muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikkaa koskevia nykyisiä sääntöjä on uudistettava. Useat haasteet ja erityisesti vuosien 2015–2016 pakolaiskriisin jälkeinen kehitys ovat osoittaneet haavoittuvuuden järjestelmässämme, joka ei ole enää kestävä. Koska vain yhteinen ratkaisu EU:n tasolla voisi tarjota asianmukaisen ratkaisun ongelmiin, joita EU:lla ja jäsenvaltioilla on sekä yhdessä että yksittäin, arvostamme pyrkimyksiä korjata suurimmat puutteet.

Muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksesta käytyjen neuvottelujen aikana Tšekin tasavalta pyrki erityisesti parantamaan ulkorajojen suojelua turvallisemman Schengen-alueen sekä vastuun ja solidaarisuuden välisen toiminnallisen tasapainon saavuttamiseksi.

Tšekin tasavalta on erityisen tyytyväinen siihen, että lopullisessa kompromississa ei aseteta velvoitetta siirtää edelleen toisiin jäsenvaltioihin kolmansien maiden kansalaisia muista jäsenvaltioista tai kolmansista maista. Samalla kun Tšekin tasavalta arvostaa muita nykyiseen järjestelmään tehtyjä parannuksia, se toteaa, että toimielinten välisten neuvottelujen tulokset eivät täysin täyttäneet neuvoston neuvotteluvaltuutuksen tavoitteita ja että joidenkin välineiden tehokkuus on heikentynyt jäsenvaltioille aiheutuvan hallinnollisen lisätaakan vuoksi, mikä on aiheuttanut käytännön vaikeuksia ja lisännyt kustannuksia.

Edellä esitetyn perusteella ja kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaisesti Tšekin tasavalta on päättänyt pidättäytyä äänestämästä sopimuksen lainsäädäntövälineistä. Tšekin tasavalta arvostaa kuitenkin EU:n yhtenäisyyden henkeä ja pitää tätä virstanpylvästä uutena tilaisuutena jatkaa EU:n muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikan uudistamista entistä pontevammin keskittyen erityisesti ulkoiseen ulottuvuuteen ja innovatiivisiin ideoihin.